

КІРОВОГРАДСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ДЕПАРТАМЕНТ КУЛЬТУРИ, ТУРИЗМУ ТА КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ
КОМУНАЛЬНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ОЛЕКСАНДРІЙСЬКИЙ КОЛЕДЖ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова Приймальної комісії,

Директор Комунального вищого
навчального закладу «Олександрійський
коледж культури і мистецтв»

І.М. Баранов

«28» лютого 2020 року

ПРОГРАМА

**вступних випробувань з української мови
на основі базової загальної середньої освіти
для абітурієнтів спеціальностей**

**«Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»,
«Менеджмент соціокультурної діяльності», «Хореографія»,
«Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво,
реставрація»**

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Вступники повинні знати: основні правила вживання звуків у різних позиціях слів, чергування голосних і приголосних звуків, зміни в групах приголосних, правила вживання великої літери, м'якого знака і апострофа, написання частин мови, складних слів; правила утворення і написання граматичних форм різних частин мови; види речень, способи ускладнення речень, типи зв'язків у реченнях, вживання сполучників і розділових знаків у різних видах речень тощо.

Вступники повинні вміти: грамотно писати слова з різними орфограмами, зіставляти звучання і написання слів, передавати на письмі звуки і звукосполучення, записувати складні, складноскорочені слова і аббревіатури, власні назви, робити перенос слів; правильно вживати відмінкові закінчення, а також закінчення різних форм дієслова, грамотно писати прислівники і займенники; визначати головні і другорядні члени речення, однорідні члени речення і узагальнюючі слова при них, зв'язки сурядності і підрядності, вставні і вставлені конструкції, уточнюючі члени речення, пряму і непряму мову, відповідно до цього правильно вживати розділові знаки.

ПРОГРАМА З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

1. Фонетика і орфографія

1.1. Велика літера у власних назвах

Написання імен, по батькові, прізвищ, псевдонімів, прізвиськ. Складні прізвища, псевдоніми та імена, що пишуться через дефіс. Написання власних назв іншомовного походження. Написання індивідуальних назв: міфологічних істот і божеств, дійових осіб у літературних творах. Назви найвищих державних та міжнародних посад, міністерств, управлінь, установ і організацій. Агрономічні, астрономічні, історичні, літературні, географічні й топографічні назви.

1.2. Вживання м'якого знака. Вживання апострофа

Вживання м'якого знака після м'яких д, з, с, дз, ц, л, н у кінці слова та складу, після м'яких приголосних у середині складу перед о. У суфіксах іменників, прикметників та прислівників (- зький, - ський, - цький; - зькість, - ськість, - цькість; - зько, - сько, - цько; - зькому, - ському, - цькому; - зьки, - ськи, - цьки). Суфікси - еньк-, - оньк -, - есеньк -, - ісіньк -, - ісіньк -. Ї у родовому відмінку множини іменників жіночого роду м'якої групи і відмінків середнього роду на – **нн (я)**, - ц (е) **П** відміни, у дієслівних формах дійсного та наказового способу.

Вживання апострофа на позначення роздільної вимови після твердих приголосних перед я, ю, є, ї (у корені та після префіксів). Апостроф у словах іншомовного походження.

1.3. Ненаголошені голосні [є], [и], [о]

Написання Е, И, О у ненаголошених складах за умови добору перевірного слова із наголосом на Е, И, О. А замість О перед складами з постійно наголошеним **а (я)**. О у суфіксах. Правопис Е у суфіксах і повноголоссях. И чи І у групах звуків (- **ри** -, - **ли** -; - **рі** -, - **лі** -).

1.4. Чергування приголосних при словозміні й словотворенні

Зміни приголосних у непрямих відмінках іменників, а також при утворенні нових слів. Групи чергувань **г – з – ж, к-ц-ч, х-с-ш**. Зміни приголосних при пом'якшенні. Основні позиції чергувань

1.5. Спрощення в групах приголосних. Подвоєння, подовження приголосних

Випадні Д і Т у групах – ждн -, - здн -, - стн -, - стл -. Випадний К у групах – зкн -, - скн - при творенні дієслів із суфіксом – ну -. Випадний Л у групі приголосних - слн -.

Збіг приголосних. Подвоєння Н перед суфіксом - ість. Буквосполучення – нн - у прикметникових суфіксах. Подовження приголосних д, т, з, с, л, н, ж, ш, ц, ч перед Я, Ю, Є, І.

1.6. Написання префіксів роз -, без -, через -, з- (зі -)

Перехід з- у С- перед глухими приголосними, з- у ЗІ- з метою уникнення збігу приголосних. З у префіксах роз -, без -, через - (порівняння з російською мовою).

1.7. Правила переносу слів

Сполучення ДЖ, ДЗ при переносі. Апостроф і м'який знак при переносі. Склади з однієї літери. Переніс складних слів, аббревіатур, прізвищ з ініціалами, умовних скорочень. Розділові знаки при переносі.

1.8. Правопис слів іншомовного походження

Передача голосних і приголосних звуків у словах іншомовного походження. Подвоєні й не подвоєні приголосні. Групи приголосних з голосними. Вживання апострофа і м'якого знака в словах іншомовного походження. Дифтонги і кінцеві групи приголосних. Відмінювання слів іншомовного походження.

1.9. Написання складних і складноскорочених слів

Загальні правила правопису складних слів. Сполучні голосні. Написання разом, окремо або через дефіс складних іменників, прикметників, числівників та займенників, прислівників. Прикладка. Складні прийменники, сполучники, частки. Правопис складноскорочених слів.

2. Лексикологія. Фразеологія

2.1. Синоніми. Антоніми

Лексичні й фразеологічні синоніми, антоніми. Синонімічне багатство української мови.

2.2. Пароніми

Пароніми. Запобігання помилок у вживанні паронімів.

2.3. Фразеологізми

Основні групи фразеологізмів, багатозначність, синонімія й антонімія фразеологізмів. Уживання слів у фразеологізмах відповідно до їхнього стилістичного забарвлення.

3. Морфологія

Частини мови

3.1. Написання іменників. Пояснення до форм родового відмінка однини іменників чоловічого роду II відміни

Відмінювання іменників в однині та множині з урахуванням групи і відміни. Невідмінювані іменники. Закінчення - а (- я) **або** - у (- ю) в родовому відмінку однини іменників II відміни.

3.2. Відмінювання імен по батькові. Відмінювання прізвищ

Особливості відмінювання імен по батькові. Відмінювання чоловічих та жіночих прізвищ. Особливості відмінювання прізвищ на - ко, а також прізвищ іменникового походження.

3.3. Написання прізвищ і географічних назв

Труднощі перекладу прізвищ і географічних назв. Правопис голосних у корені (А чи О, Е чи Є, И чи І).

3.4. Написання прикметників

Тверда і м'яка група прикметників. Особливості відмінювання прикметників. Ступені порівняння: проста і складена форма. Зміна основи деяких прикметників. Прикметники, що не утворюють ступенів порівняння.

3.5. Написання числівників

Числівник як частина мови. Кількісні, порядкові, дробові числівники. Прості, складні і складені числівники.

3.6. Зв'язок числівників з іменниками, правопис

Узгодження і керування у сполученнях числівників з іменниками. Особливості відмінювання числівників. Написання цифр словами у словосполученнях і реченнях.

3.7. Написання займенників

Особові, присвійні, вказівні, питальні, означальні займенники. Зворотний займенник себе. Особливості відмінювання. Правопис складних (неозначених і заперечних) займенників.

3.8. Прислівник. Розряди, творення і правопис

Прислівник як частина мови. Розряди прислівників за значенням. Творення прислівників від інших частин мови. Утворення ступенів порівняння. Правопис складних прислівників. Правопис прислівників із префіксом **ПО -**.

3.9. Дієслово

Дієслово, дієслівні форми. Паралельні форми вираження наказового способу дієслів 1 та 2 особи множини. Активні й пасивні дієприкметники.

3.10. Прийменник. Сполучник. Частка. Вигук

Поняття про службові частини мови. Вираження прийменниками різноманітних відношень відмінкових форм з дієсловами та іншими словами в реченні. Походження прийменників. Прості, складні і складені прийменники. Вживання прийменників з формами непрямих відмінків. Прості, складні і складені сполучники. Сполучники сурядності: єднальні, протиставні і розділові. Сполучники підрядності: часові, причинові, цільові, умовні, допустові, наслідку, порівняльні. Групи часток за значенням. Словотворчі і формотворчі частки. Творення вигуків. Розряди вигуків за значенням.

4. Синтаксис і пунктуація

4.1. Речення з однорідними членами. Речення з відокремленими членами

Поняття про ускладнене речення. Однорідні члени речення. Сполучники і розділові знаки при однорідних членах речення. Узагальнюючі слова при однорідних членах речення. Поняття і умови відокремлення другорядних членів речення. Відокремлені прикладки. Уточнюючі члени речення.

4.2. Односкладні й неповні речення

Односкладні прості речення з головним членом у формі присудка (означено-особові, узагальнено-особові, неозначено-особові, безособові) і підмета (називні). Односкладне речення як частина складного речення. Повні й неповні речення.

4.3. Звертання. Вставні слова, сполучення слів, речення

Способи вираження і виділення звертання. Значення вставних слів, сполучень слів і речень, вживання розділових знаків.

4.4. Складне речення

Поняття про складне речення. Типи складного речення.

4.5. Складносурядні речення

Структура складносурядних речень. Відношення між частинами складносурядних речень (єднальні, протиставні, зіставні, розділові, приєднувальні). Вживані сполучники. Вживання розділових знаків.

4.6. Складнопідрядні речення

Поняття про складнопідрядне речення. Види підрядних речень (місця, часу, причини, наслідкові, мети, порівняльні, умовні, допустові, супровідні). Вживання сполучників і розділових знаків.

4.7. Складнопідрядні речення з кількома підрядними

Види зв'язків частин у складнопідрядному реченні з кількома підрядними. Вживання розділових знаків.

4.8. Безсполучникові складні речення. Розділові знаки в них

Безсполучникові складні речення з однотипними частинами (одночасність перелічуваних явищ, часова послідовність дій чи явищ значення зіставлення або протиставлення - складносурядні. Безсполучникові складні речення з різнотипними частинами (з'ясувально-об'єктивні відношення, причинові - наслідкові та умовно-наслідкові відношення, значення допустовості, пояснювальні відношення) - складнопідрядні.

4.9. Складні речення з різними видами зв'язку

Поєднання різних видів зв'язку у складному реченні. Вживання розділових знаків.

4.10. Пряма й непряма мова

Вживання розділових знаків при прямій мові. Передача чужої мови у вигляді підрядного речення - непряма мова. Цитата.

Рекомендована література

Основна:

1. Орфографічний словник української мови. К. 1999.
2. Український правопис. - К., 1993.
3. Коваль А.П. Культура української мови. -К., 1996.
4. Кучеренко Н.М. Сучасна українська літературна мова: Збірник вправ. - К., 1982.
5. Козачук Г.О. Українська мова - для абітурієнтів. - К., 1995.
6. Українська мова в таблицях: довідник, Лобода В.В., Скуратівський В.Л., К., 1993;

Додаткова:

1. Антонечко-Давидович Б.Д. Як ми говоримо. -К., 1994.
2. Бабич Н.Д. Практична стилістика і культура української мови:
3. Навчальний посібник, - Л., 1995.
4. Головащук С.І. Словник-довідник з правопису та слововживання. -К.,1989.
5. Головащук С.І. Складні випадки наголошення.
6. Словник-довідник, - К.,1995.
7. Ладоня В.О. Українська мова. Посібник для підготовки молодших спеціалістів вищих навчальних закладів. К.: Вища школа, 2001.
8. Юшук І.П. Українська мова. Практикум з правопису української мови. - К.: Освіта, 2007.